

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 137.

V Ljubljani, v petek 18. junija 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 17. junija.

Carinski tarifi.

Državni zbor je včeraj pričel posebno razpravo o carinskih tarifah. Poslancev je manjkalo še kakih sto, ker so se menda tolažili, da posebno važne zadeve še ne pridejo na vrsto in da si smejo zaradi tega počitnice za en dan podaljšati. Pred pričetkom dnevnega reda oglašil se je Schönerer in predsedniku oponašal, da nima pravice poslanecem priporočati, ali naj se za kak govor zmenijo ali ne. To je prišlo namreč od tod, da je dr. Smolka nedavno, ko se je pritoževal Plener o surovih napadih poslanca Türka na žide, Plenerju odgovoril, da je najboljši pripomoček take napade odpraviti, ako se nihče za nje ne zmeni. Proti tej izjavi g. predsednika je Schönerer v imenu svojih ožjih tovarišev danes oporekal.

Potem so se sprejeli brez ugovora predlogi o vravnavanju Adiže, o nakupu prostora za novo kliniko v Krakovem in o podaljšanju obroka za dodelanje železnice iz Trsta v Hrpelje.

Pri carinski tarifi oglašili so se prvi govorniki pri sladkorji in je bila res tudi sprejeta prva prememba. Česki poslanec Kaizl je namreč tožil, da ni bilo prav, carino od melase, ki je prej znašala 6 gld., znižati na 1 gld., in je priporočal, da naj se ta carina povikša na 1 gl. 50 kr. Večina je res temu predlogu pritrdila. Ker so pa tudi ministri glasovali zanj, se je nadejati, da menda tudi ogerska vlada ne bode oporekala in pa zaradi te premembe ne bo prepira med našo in ogersko državo.

Pri tabaku oglašil se je naš poslanec Pfeifer in govoril tako-le:

Visoka zbornica! Poprijel sem pri tej tarifnej točki za besedo, da visoko zbornico na razmerje opozorim, katero se sicer ne ozira ne na uvoz, ne na izvoz tabaka, — ki je edini predmet današnjemu tarifnemu nastavku, zato se pa peča s pravo podlago tabakovo — z njegovim pridelovanjem.

Če se oziramo, gospoda moja, v pridelovanju tabaka na razmerje, ki ga nahajamo med Avstrijo

in Ogorskimi državami, vidimo takoj, da imajo na Ogorskem slobodno pridelovanje tabaka, pri nas pa ne!

Da je prosto pridelovanje tabaka Ogorskej na veliko narodno-gospodarsko korist, katero jej leto na leto silne svote dobička daje in da je ta dobiček od leta do leta večji, ker je po eni strani povžitek tabaka vedno večji, po drugi pa popraševanje po drugih inostranskih tabakovih vrstah zaradi prevelike carine na tiste naložene vedno manjše, je gola resnica, ktere mi je le površno omenjati treba, da dokažem, da je Cislitvanija Ogorskej nasproti gledé pridelovanja tabaka na dvakrat slabejem stališči in to zato, ker je prvič na Ogorskem pridelovanje tabaka prosto in ker je drugič Cislitvanija po visoki carini na inostranski tabak prisiljena, posluževati se domačega pridelka, toraj ogerski tabak kupovati in tega moramo v porabljenih smodkah drago plačevati.

Da tabak tudi v davčnih okrajih, Tarnopol, Kolomea in Stanislav po Galiciji, v Bukovini, juž. Tirolah in po nekterih okrajih Dalmacije pridelujejo, je zaradi prepričlega vspeha komaj govorjenja vredno.

Odpoved na pridelovanje tabaka v naši državni polovici edino le Ogrom silno koristi; kajti, kaj bi le Ogri s svojim tabakom začeli, če bi ga Avstrija ne pokupila? Eden najvažnejših pridelkov bi jim bil vničen. (Prav res je tako! na desni).

Sedaj dohaja leto na leto jako znatna svota denarja iz Cislitvanije na Ogersko za tabak; ta vir bi se takoj posušil, če bi se pridelovanje tabaka tudi v naši polovici dovolilo, ker je velika večina v Avstriji porabljenega tabaka ogerski pridelek. Zakaj li bi se Avstrija Madjarom na ljubo ne posluževala pravice, na lastnih tleh tabak pridelovati? Saj Madjari z drugimi svojimi pridelki tudi na naše jako občutljivo pritiskajo, ker nam s svojim žitom in vinom naše na trgih spodrivajo in cene znižujejo.

Popolnoma pravično bi toraj bilo, če bi Cislitvanija, ki je na tabak monopol vpeljala, od Madjarjev zahtevala odškodnino zaradi pridelovanja tabaka, ktera bi morala vsaj polovico tistega dobička znašati, ki ga Ogrom pridelovanje tabaka vrže. Vlada bi kaj lahko zvedela, koliko si Ogerska pri tem na leto pridobi, kajti nikakor bi ne bilo težko zvedeti število nakupljenih tabakovih peres; od te

svote odtegnili naj bi se še stroški za produkcijo. Iz ostanka naj bi se preračunil čisti dobiček, kateri bi se moral razdeliti.

To zahtevanje Cislitvanije je popolnoma opravljeno in je poleg tega edino sposobno odpraviti narodno-gospodarsko škodo, ki jo Avstrija zaradi Ogorske gledé pridelovanja tabaka trpi. Ker smo se Ogrom na ljubo tej pravici odpovedali, nas morajo oni za to sedaj primerno v denarji odškodovati; če bi se Madjari tega branili, nam drugzega ne ostane, kakor v pridelovanju tabaka med Avstrijo in Ogersko ravnotežje napraviti in setev tabaka tudi v Avstriji vpeljati.

Usojal sem si te malostne opazke napraviti, da sem Vam pokazal, kako da madjarska mogočnost izvrstno razume ne le v političnih in finančnih vprašanjih, marveč tudi pri narodnem gospodarstvu izpodrivati nas. Predloga ne stavim nobenega, ker že sedaj vem, da bi bil v tem času popolnoma nevspešen. (Dobro, dobro! na levi.)

Ako sem ob neki drugi priložnosti v tej visoki zbornici tako znano ogersko pogodbo tako označil, da se bo na podlagi taiste Avstrija na madjarsko klop položila, vsiljuje se mi danes pri razgovoru o tem tarifnem razredu (tabaku) misel, da mi tako plečemo, kakor nam Madjari piskajo, vrh tega pa še naše novce na madjarskem ognju sožigamo. Zaradi tega z vso resnobo opominjam visoko vlado, da naj se pri sklepanju bodoče pogodbe, — če je to sploh še mogoče — moško potegne za naše koristi in da število kapitulacij, ktere so nam Madjari namenili, zmanjša. (Dobro, dobro! na desni.)

Obširen razgovor se je pričel o žitnih tarifah, in je bilo nasvetovanih več izjem. Nabergoj je nasvetoval za Primorsko enako izjemo, kakor velja za Dalmacijo in kvarnerske otoke, Lorenzoni pa je tirjal nekaj enakega za južno Tirolsko, pa pri glasovanju bili so vsi nasveti zavrženi in tarife potrjeni po predlogu odsekovem.

V današnji seji izročil je Pfeifer prošnje občine Šent-Peterske poleg Novega mesta za odpis davka vsled poškodovanja po slani in mrazu dne 8. maja t. l., Poklukar pa prošnjo kmetijske družbe kranjske zaradi carinskih tarif od rabljenih žitnih vreč. Potem se je nadaljevala posebna razprava jo carinske tarifi

LISTEK.

Žiga Višnjagorski,

prvi avstrijski poslanec na turškem dvoru l. 1528.

Spisal I. Steklasa.

(Dalje.)

Kaj ne vidiš tamkej — zdajci odpre okno — onih sedem stolpov, ki so napolnjeni z zakladi! Ako hoče vajn gospod mir in dobro sosedstvo, vem zato samo za eno sredstvo: On naj prepusti Budo in Ogersko, potem hočemo z njim dalje razpravljati. O drugi priložnosti je pripovedoval Ibrahim, kako je vojvoda Zapolja s 36 000 vojakov otepel 40 000 kraljevih. Temu sta naša rojaka dobro odgovorila, da ne dvomita, da kralj premore toliko vojsko, toda dosle je pošiljal zoper vojvodo le po 8000 mož, Janez Zapolja pa da ne spravi na noge 36 000, če skliče vse ljudi, kolikor jih ima s kokoši in piščeti vred.

Na ta način se seveda ni dalo nič doseči. Po dolгих in brezvspešnih razpravah je odgovoril ko-

nečno Soliman poslancema pri zadnjem zaslišanju prav grozljivo: „Vajn gospodar do zdaj našega prijateljstva in našega sosedstva ni niti občutil; ali on ju mora kmalo okusiti; vidva morata vajinemu gospodarju naravnost povedati, da bom prišel k njemu sam z vso mojo močjo ter mu sam prodal trdnjave, ktere od mene zahteva. Opomnita ga, naj le vse lepo vredí in pripravi, da nas spodobno sprejme.“

Osupnjena poslanca pa sta na to precej odgovorila: „Mogočni sultan, mi dva ne bi mogla najinemu gospodarju prinesiti veselejšega sporočila, nego to, da hoče vaše veličanstvo osobno priti; prideš li kot prijatelj in dober sosed, sprejel te bode kot takega in kot najmočnejšega cesarja; prideš li pak kot sovražnik, poskrbel bode, da te sprejme kot mogočnega sovražnika, kakor je vaše veličanstvo, kajti kdor je dozdaj k najinemu gospodarju prišel kot dober prijatelj, sprejel ga je tudi kot dobrega prijatelja; kaj se bode pa z onimi zgodilo, ki pridejo kot sovražniki, to vé vaše veličanstvo.“

Vsled tega pretečega odgovora sta se že namenila naša poslanca zapustiti Carigrad, da se niso

v to stvar vmešali benečanski poslanci, ki so bili med tem prispeli v Carigrad. Pri tej priložnosti so Benečani zopet jako sijajno razodeli kupčijsko svojo dušo, ker prav oni so bili krivi, da sta bila Hobordanac in Višnjagorski dobrih pet mesecev zadržana v Carigradu. Sumničili so ju pri velikem veziru, da nista poslanca, ampak vohuna kralja Ferdinanda, sicer bi poslednji ne bil poslal vojske zoper Benečane in ne bi se pripravljali na boj zoper turško veličanstvo. Svetovali so, naj ju pridržé, da kralj ne bode vedel, pri čem da je, v tem pa osmanske čete lahko po volji gospodarijo po njegovih deželah. Kot pretvezo njunega zadrževanja naj jima pové, da so drugi kraljevi poslanci na potu, ktere naj počakata, da odrinejo skupaj domu. Za to dobro delo so Benečani Ibrahimu obljubili 100.000 gold. in sultanu dragocen kamen, ki si ga je že davno želel. Tudi stroške za hrano in stanovanje poslancev in služabnikov njunih so prevzeli radodarni Benečani, uni pa niso zamudili z najdražjimi jedmi kar mogoče povišati jih. Pri teh spletkah pa je podpiral Benečane tudi poslanec poljskega kralja, ko je prišel v jeseni

in je poslanec Vošnjak govoril o tarifi od hmelja ter vladi priporočal, naj pri novih razgovorih z ogersko vlado predlaga povikšanja te tarife, ker 10 gld. ne zadostuje, ako se hočejo varovati koristi domačih hmeljarjev.

Tudi o tarifih za maščobo se je mnogo govorilo, naposled bil je sprejet nasvet, da naj se nekatere točke še enkrat v pretres izročé carinskemu odseku. Obveljal je pa tudi predlog Hausnerjev, ki je priporočal, da naj se točka 67 in 68 (parafin) združite in da naj se za obe nastavi tarifa 6 gld.

Obširnejega razgovora se je nadejati pri petroleji, čigar osoda še zmirom ni dognana, ker se nekaj galiških poslancev še sedaj drži Suessovega predloga. Tudi sicer je med poslanci velika nevolja, zlasti odkar se je zvedelo, da je Solnograški deželni predsednik, grof Thun, z vednostjo in dovoljenjem ministrov tako povzdigoval in hvalisal delavnost nemškega „Schulvereina“. Nemški konservativni poslanci temu društvu ravno tako nasprotujejo, kakor poslanci slovanski, ker so njegovi pristaši enako hudi sovražniki katoliške vere in cerkve, kakor narodov slovanskih. Konservativni Nemci in tudi deželni odbor Solnograški se zborovanja „Schulvereinovega“ v Solnogradu niso vdeležili. Tem bolj so se toraj desniški poslanci vsi brez izjeme zavzeli, ko so čuli, da je deželni predsednik, grof Thun, prišel k zborovanju in da je vdeležnike pozdravil v imenu deželne vlade. Weitlof, Pernerstorffer in vsi drugi veljaki nemškega „Schulvereina“ so najbolj zagrizeni nasprotniki sedanje vlade, in vse društveno delovanje obračajo proti vladi in proti njej prijazni večini državnega zbora, zato je umevno, ako desniški poslanci zahtevajo, da naj vlada temu društvu nikar ne streže, ampak naj mu marveč odločno stopa na pete. Mogoče toraj, da bode ta nevolja vplivala tudi na glasovanje pri važnejših točkah carinskih tarifov. Da bi se carinski tarifi prej rešili, napovedal je predsednik za danes zvečer sejo, pri kateri se pričné razgovor o petroleji.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. junija.

Notranje dežele.

Zagrizenost Nemcev po Českem nasproti Slovanom dosegla je že svoj vrhunec. Ko bi dandanes ne imeli paragrafov v kazenskem zakoniku, ki na umor otrok hudo ječo določujejo, bi bili novoseganci Egipčani po severnem Českem prej ko ne tudi že ukazali, da se morajo vsi novorojeni fantiči českih delavcev v vodo pometati. Ker jim pa tega kazenski paragrafi ne dopuščajo, sklenili so, da se na drug način hudobnih Čehov znebó. Delo jim bočejo odtegniti. To sicer ni nič novega, kajti nameravali so to že zdavnej, če tudi se jim do sedaj nikakor ni hotelo posrečiti, ker jim lastnih nemških delavcev manjka. Kar se enemu ondašnjih modrijanov v glavi zabliska, da vsiklikne: „Veste kaj možje, kako se jih bomo znebili? Po Lahe bomo poslali. Lah! so prav tako pridni delavci, kakor Čehi, in tudi za majhen denar radi delajo! Vrh tega da bomo na ta način Čehom v naših krajih popolnoma tla spodkopali, se bomo tudi še po sedaj modernem izreku ravnali: „Svoji k svojim“. Mi smo nemški „irredentovci“ in imamo prav tiste nazore o Avstriji, kakor laška

„irredental“ „Gliha vkup štrih!“ Naj si jih le najamejo, Čehov zarad tega vendar le še ne bo konec.

V nemškem taboru je veliko veselje, še večja pa znabiti predrznost in nesramnost zarad pozdravljenja nemškega „Schulvereina“ v Solnogradu od strani cesarskega namestnika grofa Thuna. „Deutsche Ztg.“ samega veselja vriska in poskakuje, da se je letošnje binkoštno praznike nemškemu „Schulvereinu“ na Solnograškem od vladne strani tolikošnja čast skazala. Potem pa pravi: „Nam bo moral grof Taaffe vse drugačne dokaze podati, da svoje dosedanje zmote obžaluje, preden nas bo na svojo stran pridobil. Kakor nas Nemcev tudi v bodočnosti ne bo nihče strahoval, tako se tudi ne damo pridobiti z dvorljivostjo, ktera se sama po sebi razume.“ Tudi „N. fr. Pr.“ jasno dokazuje, da je vlada svoje stališče nasproti „Schulvereinu“ spremenila. Ta piše: „Na Solnograškem se je izvršil dogodek silne politične pomenljivosti. Cesarski namestnik grof Thun zapustil je svoje kopeli v Karlovi h varih, da je prišel veliki zbor nemškega „Schulvereina“ s toplimi in jako sočutnimi besedami v imenu deželne vlade pozdravljat! In to je vendar zastopnik prav tiste vlade, ktere pravosodni minister je pred letom dni nekemu sodniškemu uradniku zapovedal, da se je moral načelnitvo v dotični „Ortsgruppe“ odpovedati; ktere (vlade) minister notranjih zadev je še pred pol letom sam sklical enketo, da bi preiskavala ali je „Schulverein“ politično društvo ali ne. Prav te vlade zastopnik pride pa sedaj kot od vseh strani viharno pozdravljen častni gost med „Schulverein“ in poveličuje njegove zasluge za državo in šolo! Iz tega se vidi, da je vlada svoje stališče nasproti „Schulvereinu“ spremenila. Nezaupna in neprijazna pasivnost umaknila se je odkritosrčnemu priznanju zasluge, ki jih ima ta velika, od avstrijskih Nemcev ustanovljena organizacija za državo!“ Ko bi ti ljudje le tako ne lagali ne! Saj je vendar vsakemu branjevcu znano, ki v politične liste sir in slanino zavija, da se je „Schulverein“ za Avstrijo v Berlinu poročil, da od ondot dobiva svojo podporo in da se vsi njegovi koraki od ondot določujejo. Kje in kake zasluge ima potem za Avstrijo?

V Subotiči (Steinamanger) na Ogerskem so pokazali najprej, zakaj so rogovili v Budapeštu. 14. t. m. je bil tam ljudski shod, govorili so za samostalno madjarsko vojsko. Dionizij Pazmardyi, bivši narodni zastopnik je nasvetoval peticijo na državni zbor, naj ta se poganja za madjarsko vojno, tako da ne bode več združena z avstrijsko. Peticija pravi, da se je Ogerska po 300letni borbi za svojo samostalnost pomirila s krono in stopila v zvezo z drugimi avstrijskimi deželami. Dasiravno so poslovi vojne in vnanjih zadev skupni, vendar se je skrbelo, da ostane Ogerski vpliv in jednake pravice, kakor Avstriji. Tako je nastal zak. čl. XII. l. 1867, in v § 11., 12. in 14. ustanovlja, kar je vojni treba. Ideja madjarske vojske je dalje izrečena v zakonih in obžalovati je, da se gledé tega v 19 letih ni včiniilo nič. Peticija pravi, da je samostalna vojska potrebna, da se ohrani ogerska supremacija... Prigodbe zadnjega časa nas potrjujejo, da skupna vojska, kakor je dandanes osnovana, ne ugaja narodu, da je še celó v nasprotju z zakoni naše domovine. Ogerska daje novake in plača davke, a vojska je pa e. kr., to je avstrijska... Ogerska vojna ne sme samo za to biti, da brani prestol, temuč mora braniti tudi naš ustav proti notranjim in vnanjim sovražnikom... Poslaniška zbornica, tako se končá peticija, naj dela na to, da bode vojna prisegla biti verna in vdana posvečenim zakonom Ogerske. Peticija je bila prebrana in burno pozdravljena in jednoglasno sprejeta. Predložil jo bode narodni zastopnik Geza Polonyi. — (Iskra je padla, netiva je dosti pripravljenega, tudi takih se ne bode manjkalo, ki bodo ogenj pridno razpihali. — Tisza bode moral vajete bolj strogo napeti. — Nič kaj vesela prihodnjost nas ne čaka, mrtvi hitro jezdijo.)

Vnanje države.

Med Turčijo in Črnogorci bile so nekaj časa razmere jako napete. V Carigrad je došlo sporočilo, da so menda Črnogorci Kolašin zasedajoč z tamkajšnjimi mohamedanci grdo ravnali in so menda celó grozovitosti z njimi doprinali. To govorčenje prišlo je tudi v Cetinji vladi na ušesa, ktera je takoj v Carigrad poročila, da vse to govorjenje ni družega, kakor prazno besedičenje in tudi knez Nikolaj obrnil se je sam do sultana v tej zadevi. Koraki niso bili brez uspeha in razmere med Carigradom in Cetinjami so zopet dobre, da, celó prijazne. Med tem, ko se je med Črnogoro in Carigradom to pletlo, bival je pri sultanu nečak črnogorskega zeta, princ B. Karadjordjevič, ki mu je moral jako všeč biti, kajti sultan ga je pri njegovem odhodu odlikoval z velikim Medzidje redom. Ko se je to po Evropi zvedelo, so nekteri časniki takoj zagnali glas, da je šel B. Karadjordjevič zarad političnih spletek k sultanu. Toda takoj na to oglasili so se v Carigradu rekoč, da o politiki med Karadjordjevičem in sultanom niti govorjenja ni bilo. No o kisli repi in mlečni kaši menda tudi ne!

Vladajoči princ Bavarski, **Luitpold**, prejel je ob silovitem udaru, ki je Bavarsko kraljevo družino in ob enem celo državo zadel, mnogo sožaljnih telegramov. Poslali so mu jih: nemški cesar in cesarica, kralja saksonski in Württemberski, drugi manjši nemški knezi in več evropskih vladarjev, med kterimi naj tu omenjamo edino le sožaljnega telegrama našega cesarja. Glasi se: „Žalostna novica me je v dnu srca pretresla ter Vaši kraljevi visokosti po tem potu izrekam svoje srčno sožalje zjedinjeno z vročo željo, da naj bi Vas v tem težavnem trenutku Bog podpiral in varoval“. — Kamora državnih svetnikov sošla se je 15. t. m. ob predsedništvu barona Frankensteina, o katerem se govori, da bode danes ali jutri načelnik novemu ministerstvu, če tudi ga Bismark manj more, kakor tru v peti. Zato ga imajo pa katoliki tem rajši in tudi princ Luitpold mu je vrlo naklonjen. Lutzovemu kabinetu, pravijo, da že poslednja ura poteka. Prva seja ni bila politično važna, ker je imela bolj ustanovljevalno lice. V novi odbor so voljeni; Frankenstein za prvega predsednika, baron Kretzschner za drugega predsednika.

V Bruselju je bil o binkoštnih shod delavcev, na katerem so bile zastopane vse delavske družbe cele dežele, bilo je 500 poslancev. Sprejeli so z vsklikom tri resolucije: 1. Osnovati se ima propaganda za občo volilno pravico. 2. Po vsi deželi se ima delo popustiti, ko bode imelo delavsko društvo za to potrebno moč in ako vlada ne dovoli obče volilne pravice. 3. Imajo se osnovati 15. avgusta nove manifestacije, ker bode tačas narodni belgijski praznik. Ako bode pa zabranjen, ima se pričeti 24 ur po tem občo kujanje. — V Decazeville na Francoskem je končan delavski strajk. Društvo jim je nekaj privolilo. V Vilefranchi pa se je začela preiskava proti onim delavcem, ki so umorili inženirja Vatrina. Delavci zahtevajo od vlade, da naj obsojene socijalistične pisatelje Duc-Quercy-a, Roche-a in Soubrie-a izpusti. (No, delavci so vsaj hvaležni tem, ki se trudijo za nje, ali je pa to tudi delavcem na korist?)

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 16. junija. (Šolske zadeve.)

Po ukazu vis. e. kr. naučnega ministerstva se morajo vse šolske knjižnice pregledati in kar bi se našlo ondi veri, državi ali npravnosti nevarnega ali škodljivega, se mora izbačiti. To je pametno in dobro. To lepo pa težavno nalogo imajo šolski

v Carigrad, ter se tukaj tožil na kralja Ferdinanda zarad njegovih sovražnih namer proti Poljakom. In tako sta uboga poslanca mogočnega Habsburščana Ferdinanda I. z raznimi pretvezami in izgovori trtila dragi čas v Bizancu, ko ju je težko pričakoval njun gospod. Še le okoli polovice meseca novembra sta dobila poslanca dovoljenje, da se moreta povrniti na Oggersko. Pa tudi na potu so ju še zadrževali na več mestih, kakor se vidi; kajti še koncem januarja meseca l. 1529 so pričakovali kralj Ferdinand in njegovi svetovaleci poslanca s težkim srcem, da li so obavili srečno svojo nalogo in preskrbeli državi mir, kteri je bil vsem tako potreben. Vendar pa so slutili že po dolgi odsotnosti poslancev, da nista srečno izvršila svojega posla in da bode Soliman gotovo prihrumel še to leto z veliko vojsko na Oggersko.

Med tem pa sta Hobordanac in Višnjagorski 18. febr. 1529 dospela v Inomost in prinesla sultanov odgovor, kterega so z mnogim trudom še le sredi meseca julija iz turškega preložili v španski jezik. V tem pismu 8. novembra 1528 strašno pre-

vzetno našteva padišah Soliman kraljevstva, dežele in bogastva svoja, ter pravi naposled: „Kar imaš, bodi v miru in nikdo mojih Ti ne sme škodovati. Ako se moreš pogoditi z vojvodo, da nam ni v kvar, Bog naju združi in sprijazni; ako pa nisi zadovoljen s tem odlokom, piši mi jasnejše in pošlji pismo dobro zapečatenó in zavarovano, da drugi nič ne izvedó. Treba Ti je pisarja, ki vrlo piše in zvesto bere.“

Tako žalosten je bil konec in izid prvega poslanstva avstrijskih vladarjev do ošabnega Turka. Hobordanski se je potem leta 1530 v obleženo mesto Budo vtihotapil z namenom Zapoljo prebosti, a predrzneža so spoznali po meču, ki mu je bil v rokavu zašit. Vjeli so ga, brez odloga v vrečo zašili in v Donavo vrgli. Tako žalostno je končal hrabri junak in odvaženi govornik Hobordanac. Žiga Višnjagorski se je pa še kasneje večkrat izkazal kot spreten vojskovodja v borbi proti Turkom ter vešč govornik in posrednik na raznih zborih.

Tisti čas, ko se je nahajalo prvo poslanstvo avstrijsko na sultanovem dvoru v Carigradu, hitel je

na povelje Ferdinandovo drugi naš rojak Žiga Herberstein *) k poljskemu kralju, da ga prigovarja k zvezi z avstrijskim kraljem ter odvrne od zveze s Turki, s kterimi je hotel ugovarjati po poslancu, ki se je nahajal ravno takrat tudi že v Carigradu, pa bil protivnik našima poslancema, kakor smo videli. Toraj dva Kranjca, kterima so kakor Hobordancu znanje slovenskega jezika in druge izvrstne zmožnosti pripomogle k tako imenitnim državnim opravilom.

Brezvspešno je bilo toraj poslanstvo Žige Višnjagorskega v Carigrad, kajti dokler so se pogajali v Stambul za mir in prijaznost, razsajal je Turčin po slovenskih zemljah, da je bilo groza. Že l. 1527 maja meseca je plenil in požigal v Metliški okolici. Sledeče leto pa so sovražniki obiskali Kranjsko večkrat. V petek pred drugo postno nedeljo se jih je prikradlo, kakor tihotapei, kakih 1000 na Kočevsko. Tri velike vasi so napadli, oropali, ljudi in živino odpeljali. Ti so bili pa le predstraža, ker za

*) Žiga Herberstein. Životopisna črtica. Spisal Iv. St. Spis bode izdala družba sv. Mohora.

vodje, kateri si lahko privzamejo svoje tovariše učitelje v pomoč pri pregledovanju.

Vsakdo sprevidi, da mora sodba v teh rečeh biti strogo stvarna; kar je škodljivo na Dolenjskem, ni drugačno na Gorenjskem. Tako strogo stvarna sodba je pa le mogoča, ako se ravnaajo vsi sodniki po enem in istem pravem načelu.

Načelo edino pravo pri razsojevanju knjig verskega in npravskega obsega je nezmotljivi nauk sv. rimsko-katoliške cerkve. Ktera knjiga ima cerkveno potrđilo, je gotovo neškodljiva, ktero cerkev obsodi, je gotovo nevarna. Se vé, da se tudi cerkev ozira na stan, starost in vednost onih, katerim je berilo odmenjeno. Malim podaja mleka, odrasčnim pa tečnih jedil.

Gospodje ravnatelj in drugi pregledovalci morajo toraj cerkvene določbe dobro poznati in jih pri tem delu imeti vedno pred očmi.

Upati smemo, da se od slovenskih gospodov učiteljev to zamore pričakovati, da bo njihova razsodba v verskih in npravskih točkah soglasna.

Ko bi pa vendar dva ali več pregledovaleev pri kaki knjigi različne misli imeli, je li škodljiva ali ne, kdo naj takrat razkol poravná? Dosledno bi rekli, oni, ki zamore nezmotljivo soditi v tej zadevi, ta pa je sv. cerkev, pri nas toraj škof. — Dobro. Ali med učitelji in njihovim škofom v naučnih rečeh postavno ni nobene zveze, toraj ta logično edino prava instancija ne veljá. Na njeno mesto stopi deželni šolski svét.

Držati se moramo te misli, da udje deželnega šolskega svéta take zadeve razvijajo po svojem prepričanju o verskih in npravskih resnicah. V nekterih šolskih svétih pa sedé notorično brezverci, neverniki in sovražniki sv. vere; ako tudi ti sodijo po svojem prepričanju, kakošna bo ta sodba?

Zato se je dogodilo, da je ranjki škof blazega spomina, Rudigier, enkrat deželnemu šolskemu svétu, nesrečno sestavljenemu, vso pravico soditi v verskih rečeh odrekel.

Naš deželni šolski svét je sestavljen tako dobro, kakor je ravno mogoče in trdno upamo, da nam bo pošiljal samo dobre naredbe.

Kaj so že določili pri deželnemu šolskemu svétu kranjskem zastran knjižnic, ktere knjige prepovedali, mi ni znano; ker se sploh malo izvé od tam noter.

Govori pa se pri nas na Gorenjskem, da so okrajni šolski nadzorniki določili v okrožnici do vodij ljudskih in mestnih šol, ktere knjige niso za knjižnico in berilo.

Prašal sem več gospodov katehetov, kaj vedó o tem povedati, pa nobeden še ni v roke dobil tiste okrožnice. Ali jo res kedaj dobodo ali nikoli, to se ne dá povedati pri tem nedoločnem stanu kateheta na ljudskih šolah do gospoda ravnatelja.

Važna pa je vendar taka okrožnica tudi za kateheta, kateri ima vseskozi kaj pripravljenega berila za otroke. Kako lahko se toraj zgodi, da posodi otroku knjižico, ki je v okrožnici prepovedana in potem se poreče, glejte, take-le reči katehet posojuje otrokom, ktere so vendar prepovedane v okrožnici — ktere nikdar videl ni.

V tisti okrožnici okrajnih nadzornikov je menda med drugimi tudi prepovedan „Der Sendbote des hl. Herzens Jesu“. Ali je to prav ali ne, gré sodba škofijstvu, ali je to res ali ne — pa prosimo uljudno

vredništvo „Slovenca“, da na pravem mestu o tem popraša in v listu prihodnjem objavi v varnost katehetom.

Iz Motnika, 16. junija. Jako lepo pa redko cerkveno pobožnost, sv. misijona, smo obhajali od 7. t. m. pa do danes v Motniški farni cerkvi. Ta pobožnost je tako v srce segajoča ter veličastna, da se ne moremo g. župniku in gg. lazaristom iz Celja zadosti za to zahvaliti: prvemu, da nam je oskrbel sv. misijon, drugim pa, da so ga tako vzgledno in pobožno vodili. Naj bi le posnemali gorečnost za zveličanje duš svojih in sebi izročeni.

Slava tudi vernikom, da so se sv. misijona v tako obilnem številu vdeležili in sicer domači vsi, in iz sosednih fará toliko, da ni bila cerkev le prenapolnjena, ampak vedno tudi gnječa zavoljo tolike množine ljudi.

Ti pobožni očetje so pravi kulturonošci, da bi se smeli liberalci nad njimi zgledovati. Vprašamo: Kdo sedaj in nekdej je pravo kulturo razširjeval po svetu? In kakšen je bil nje sad?

Pri kmetijskem delu nismo kaj zamudili. Zarad dolgotrajne suše bili smo prav potrti, a ravno ko se je pričel sv. misijon, je začel tudi pohleven dežek rositi. Bog bodi za vse zahvaljen.

Domače novice.

(Na gnoju umrla) je nocoj ponoči 60 let stara službinja v Zvonarskih ulicah pri neki družini, kateri je za živino pomije skupaj nosila, za kar so ji ondi hrano dajali. Sinoči je tožila o slabostih, na kar so ji rekli, da naj le gre v hlev na gnoj spat. Zjutraj so poslali po fíjakerja, da bi jo bil prepeljal v bolnišnico, pa so že mrtvo našli. Tako se godi starim poslom, ki nimajo nikamor domu. Kako se to strinja s krščanskimi deli usmiljenja?

(Vdova ranjkega Martina Hočevarja v Krškem) darovala je 500 gld. prostovoljni požarni brambí, 500 gld. pa meščanski gardi v Krškem.

(Krasne platnice) „Zborniku“ cerkvenih govorov priredil je g. Franc Dežman, knjigovez na Sv. Petra cesti. Izdelane so iz pravega angleškega platna v vsake vrste barvah, okrašene so pa z zlatim in črnim vtisom po stranicah in po hrbtu. Vezanje knjige v takih platnicah veljá s temi vred le 70 kr. Lahko rečemo, da bodo vsaki knjižnici na čast.

(Umrl je) 17. junija pri sv. Križu poleg Kostanjevice g. Janez Oštir, bogoslovec prvega leta. Bil je ranjki vseskozi izgleden, jako nadarjen in silno marljiv. Že pri vstopu v semenišče slabotnega zdravja, menda vsled preblajenja na daljnem popotovanju, nalezil si je po neugodni zimi jetiko, ki ga je tako prerano novemu delokrogu vzela. Pogreb bo 19. t. m. ob 9. uri dopoludne pri svetem Križu. Naj v miru počiva!

(Pod tovarni vlak) prišel je te dni pri Ptuj na Štajarskem 3letni deček; hoteč preteči vlaku pot čez železno cesto, se je spodtaknil in obležal, vlak je pa že proti njemu pihal. Čuvaj to videti skoči proti dečku, da bi ga s ceste potegnil, toda že ga stroj suné, da nezavesten na cesti obleži. Vlak med tem drdrá čez dečka in še le čez nekaj časa posrečilo se je vstaviti ga. Sprevodnik na to izvleče

se ustavijo pol ure daleč od Kočevskega mesta. Ričan jim gré pa vendar nasproti. V majhnih praskah jih nekaj pobije in naposled prisili, da se umaknejo proti Kolpi, ne prizanašaje Poljancem in Kostelcem, katerim poberó, kar morejo odnesti. Narodni vojaki se razidejo, misleči, da se je neprijatelj vrnil domú. A temu ni bilo tako. Z več stotinami vjetih kristijanov obojega spola in z napanim blagom jo res utrjeni in spehani pobrišejo čez mejo, 400 konjikov in toliko pešcev — Valvazor ima vseh skupaj le 500 mož — se pa poskrije. Ko prilezejo naslednje jutro ubogi ljudje iz zavetja na pogorišča in priženó oteto živinico, planejo iz zakotja kruti dušmanini na nič hudega sluteče kristijane, kakor požrešni volkovi med čedo in pograbiijo ter odženo še to, česar se poprej niso mogli polastiti. Samo oseb jim je prišlo v pest 400, kakor beremo pri Valvazorju (XV., str. 423).

(Dalje prih.)

dečka živega in nepoškodovanega venkaj. Naj pa še kdo tají, da posebno nedolžni otroci nimajo svojega angelja varuha!

(Spomenico o šolstvu v deželah slovenskih) in o v tem oziru potrebnih premembah ali novih naredbah so te dni sestavili slovenski državni poslanci ter jo v posebni deputaciji izročili naučnemu ministru Gautschu in jo priporočili tudi minister-skemu predsedniku grofu Taaffeju.

(Medicincem) se bo enoletna vojaško prostovoljna služba zdatno polajšala. Dosedanji zistem zdravniških elevov se bode neki popolnoma opustil ter se bodo medicinci še le po dokončanih študijah in po dovršenem doktoratu sprejeli v vojaško-zdravniško službo. Med študijami služili bodo pa le pol leta za navadnega vojaka, da se na podlagi lastnih skušenj soznaniijo z vojaškim življenjem in trpljenjem in to navadno v poletni dóbi.

Razne reči.

— Dunajsko vseučilišče postaja — židovsko. Volili so one dni dekana za pravoslavno fakulteto. Bilo je 21 glasujočih. Pri prvi volitvi je bil voljen profesor Grünhut z 11 glasovi, 10 glasov je dobil profesor Maassen. Grünhut je bil že 1879/80 dekan, in je prvi nekrščeni žid, ki pride do te časti na Dunajskem vseučilišči. Bil je voljen z 1 glasom večine, a zopet v kratkem časi drugipot. Žalostno za krščanske dijake in za njih krščanske stariše.

— Deset zapoved tistim, ki se kopljejo in plavajo. Teh 10 zapoved je sestavil L. Krüger, nadzornik kopel v Steinwärdur pri Hamburgu in se glasé tako-le: 1. Ne koplji se, kedar ti je duh močno razjarjen. 2. Kedar te neutegoma napade bolezen ali se dalje časa slaboga počutiš, ne koplji se. 3. Ako si noči prečul in se prebudo natezal, ne koplji se, ako si nisi nekaj ur poprej odpočil. 4. Ako si obilo jedel, vzlasti pil, ne koplji se. 5. Do kopališča hodi počasi. 6. Ko dojdeš do kopališča, poprašaj kako globoka je voda in kako teče. 7. Razpravljaj se počasi, a potem pojdi hitro v vodo. 8. Glavo potopi kmalo v vodo. 9. Ne ostani dolgo v vodi, posebno ako nisi krepak. 10. Po kopeli drgni telo, da se pospeši krvotok, obleci se mirno in zopet se zmerno sprehajaj. — Društvo za javno zdravstvo pristavlja še to-le: Kopanje in plavanje krepčá zdravega, krepčá prsi in pluča, pospešuje rast. Kopati se in plavati je dobro ne le ob toplem vremenu, temveč tudi nekaj ob bolj hladnem — ako se spolnuje to, kar smo poprej navedli. Potapljačemu je dobro priti za hrbet in ga pred seboj tirati. Voda ne gré v pluča. Vtopljenci se pokladajo na zemljo, zmerno se drgnejo, da bi se začela zopet kri pretakati. — (Pri kopanju se vsako leto zgodi mnogo nesreč, zato bi bilo večé previdnosti treba vsim, ki iščejo hladne kopeli o poletni vročini.)

Naše slovstvo.

„Zbornik cerkvenih govorov na slavo ss. Cirilu in Metodu.“

Zbral in na svetlo dal Anton Žlogar, kapelan pri mestni fari sv. Jakoba v Ljubljani. Z dovoljenjem velečast. knezoškofijstva Ljubljanskega. V Ljubljani, založil izdatelj. Tisek „Katoliške tiskarne“ 1886 v vel. 8°, stranj XII. + 236.

S tem naslovom je ravnokar zagledala beli dan nova homiletiška knjiga slovenska. Da, nova knjiga je to, in sicer — naravnost povejmo! — v vseh ozirih najlepša, kar jih imamo Slovenci v homiletiški stroki. Pač se najde v njej kaka pegica, a če se presodijo okoliščine, zgine ta popolnoma in tem lepša se nam pokaže knjige svetla stran.

Izenadi nas prekrasna zunanja oblika knjige, toda, ker je „fin papir s čisto novimi črkami“ poslednji čas že skoraj v navado prišel pri Slovencih, preidem rajše k nje vsebini. Ta nas prav prijetno očara!

Lep književni spomenik so postavili Slovenci svojima apostoloma, sv. Cirilu in Metodu, l. 1863 s knjigo „Zlati vek“. Tudi minulo Metodovo leto je obrodilo par čvstih životopisov teh svetih mož, a čutil je nekdo med nami, da je to za tako redke trenutke prepíčlo, in tisočletnica Metodova v književnem oziru skoraj presuha. Ne tajim, da me je večkrat hudo spekle, ko sem bral o velikanskih slavnostih, ki so se godile minulo leto po vsi ruski zemlji, bral o korenitih razpravah ter mnogih slavnostnih spomenikih, ktere so to leto izdali ruski, celó svetni učenjaki na čast ss. Cirilu in Metodu. Nehoté sem se vprašal, kaj pa mi katoliški Slovani, in mi Slovenci — stražniki katoliške vere in slo-

njimi so tudi tako na tihoma v sredo pred sv. Gregorijem prikorakali drugi, bilo jih je 2000, po Valvazorju le 1000 osmanlimov. Kras je bil prva njih žrtva. Okoli Postojne so pokončali vse. Ravnokar imenovani zgodovinar trdi, da so tudi trg dobro in čisto izpraznili, topovi z grada so jih pa zapodili, kar mu prav radi verjamemo, saj turški mavharji niso mislili na trdne gradove, nego na blago in življenje ubogih podložnikov. Pod Šilertaborom v Zagorski duhovnji so, kakor piše na dalje Valvazor, naleteli na florentinske trgovce, breme jim olajšali ter ugrabili 20 tovorov svile. Po navadi so potem šarili okoli Cérknice, Loža, Blok, Nadliška, Orteneka, Ribnice in po Kočevskem. Ves Kras je bil pomandran in opustošen in celó v belo Ljubljano bi se bili tihoma pritepli neverni sovražniki, da ni Postojnski oskrbnik jadrno sporočil tje, da je Turek v deželi. Brž je deželni glavar poklical brambovce, toda samo 50 konjikov in 200 kmetov se je v naglici zbralo okoli deželnega vojskovodje Bernarda Ričana. Ta peščica ni bila kos 2000 Turčinom, ki so toraj gospodarili, kakor se jim je ljubilo. Slednjič

vanske narodnosti ob Adriji — ali nimamo mi ravno tako in še bolj, kakor vzhodni Slovani, dolžnost, ob tisočletnici književno proslavljati naša skupna apostola? Vsaj ss. Ciril in Metod nista bila med nami samo blagovestnika božjih resnic, temveč tudi osnovatelja slovenskih knjig, in spodobi se jima tedaj tudi kak književni spomenik, postavljen od slovenskih duhovnikov, ki imajo nositi med svet to njuno dvojno idejo. Srečna misel toraj, katero so tako krasno izvedli sotrudniki pri tem „Zborniku“.

Kakor užigajoča iskra iz neba je priletel leta 1880 med nas Slovence klic sv. očeta Leona, prijatelja Slovanov, in nam je donel pozneje večkrat glas naših škofov, da naj slavimo apostola svoja. Ta glas ni bil glas vpijočega v puščavi. Vdeležili smo se Slovenci leta 1881 veličastnega romanja v Rim — na grob sv. Cirila, in lansko leto na Velehrad — na grob sv. Metoda. Postala sta tako ona dva naša domača svetnika, in tudi priprosti ljudje željno in z veseljem poslušajo pridige o njunih dejanjih. Vsak slovenski duhovnik, ki je že domá pri svoji duhovni čredici slavil sveta blagovestnika naša, in ki to misli o večih prilikah vprihodnje storiti, pa prav živo čuti pomanjkanje slavnostnih govorov o sv. Cirilu in Metodu v domači književnosti. Kako prav bo toraj leto za letom prišel vsakemu „Zbornik“ Žlogarjev!

Pridige v tem „Zborniku“ so izvirno-slovenske, rožice prav iz naših tal. Tu ne najdeš nakopičenih praznih abstraktnih fraz, s katerimi se veliko popiše, a malo pové, in tistega suhoparnega modrovanja, ktereja je polno v nemški homiletiki. Vse to pa našemu slovenskemu ljudstvu že po naravi ne ugaja. Gospodom, ki so ta „Zbornik“ spisali, je duh slovenski ne le znan, ampak domač, in zato so ti njihovi govori polni živosti ter prepleteni s podobami sv. pisma, iz zgodovine in narave. Ni toraj dvomiti, da bodo te pridige v srea Slovincem globoko segale. Dasiravno menda ni izšlo od izdajatelja povelje, kako tvarino naj kdo v svojem govoru obdelava, je vendar predmet vsakemu govoru (razun životopisa slavljencev, ki je pa na večih mestih izpuščen) drugačen, in le ugoden slučaj je moral namesti, da se je nabrala tako raznotera vsebina ter združila se v lepo harmonijo. Pisatelji niso mislili, da pišejo pridige za „Zbornik“, ampak so jih pisali le za-se ob slavnostnih prilikah, in ker so oni prispeli iz vseh škofij, kjer Slovenci prebivajo, od Adrije do Rabe, je ta „Zbornik“ nekaj prav posebnega. V misel so vzeti v njem vse točke iz življenja ss. Cirila in Metoda in obdelani prikladno vsi dogmatični in moralni nauki, ki se na to nanašajo, po drugi strani je pa ravno okoliščina, da so po pisateljih v njem zastopani vsi Slovenci, lep dokaz, kako da smo vsi jednega duha v slavljenji svojih apostolov.

V knjigi je vseh govorov 40. Kakor je njih vsebina različna, tako je različna tudi njih zunanja oblika, namreč stavki in besede. V zgodovinskih in dogmatičnih govorih so stavki dalji in beseda bolj plemenito-ponosna, v moralnih govorih so pa stavki zelo kratki ter beseda v grožnji trda in ostra, v prošnji pa mila in mehka. Da, te pridige niso prestava iz drugega jezika, to je izvirno delo, postavljeno od naših prvih mož duhovskega staná. Izpodtikal se bode znabiti kdo nad tem, da je vsakemu pisatelju puščena svoja slovnica, a huje dé človeku, da hočejo ogerski Slovenci, ki so tudi častno zastopani v tem „Zborniku“, imeti svoj jezik. In vendar bi bilo lepše, ko bi bili popolnoma naši. V resnici ni skoraj nobene razlike v jeziku, ko bi se ista vsled primoranja po šolah vanj ne tiščala od ogerske vlade. Edini postanimo!

Ne moremo se spuščati v pretresovanje posamnih govorov, le sploh rečemo, da so sestavljeni po homiletičnih pravilih, ter da jih diči logična sestava in jasnost mislij. Nekteri so pravi homiletični biseri. Tak je n. pr. govor o apostolskem delovanji ss. Cirila in Metoda in naši dejanjski hvaležnosti, ktereja je imel č. g. Anton Črv na Sv. Gori pri Gorici skoraj 2 uri pred 5000 romarji. Formalno dovršen in dijakom primeren je govor prof. dr. Svetine, mladeniško vznesen Pavličev, zanimiv in poučen Fekonjev, kakor tudi njegova razprava „o ljubezni do domovine“, mila in pristržna sta govora Vrhovnikova, resnobno premišljeni in tehtni so izdajateljevi, pomenljiv je govor Kožuhov, ker se je razlegal po baziliki sv. Klemenca v Rimu vpričo zastopnikov vseh slovanskih plemen. Predaleč bi nas zavedlo, ko bi hotli posamno hvaliti celo vrsto pisateljev, ki so se sošli v tem

„Zborniku“, kakor so: Torkar, Zupan, Marinko, Lampe, Karlin, Lesar, Kolar, Bohinec, Lavrenčič, Skuhala, Križman, Tešimir in drugi. Že sama imena teh mož, ki stojé podpisana pod govori, nam dovolj povedó. Čast pa tudi č. g. Žlogarju, da si jih je znal pridobiti in iz njihovih govorov sestaviti umeten spomenik!

Želeti bi bilo, da si ta „Zbornik“ omisli vsak slovenski duhovnik. Mi se nadajamo, da se bo to zgodilo, ker za tako knjigo denar ni zavržen. Koliko primernih podatkov, če se na drugo ne ozremo, bo vprihodnje našel v njej vsakdo za slavnostne govore o ss. Cirilu in Metodu! In združen je s to knjigo še blag namen. Njen čisti dohodek je odločen družbi ss. Cirila in Metoda. Prej ko ne bo na ta „Zbornik“, ali pa na besedo po njem govorjeno, kedaj naletel kak pravoslavni Slovan. Gotovo tudi njemu ne bo v kvaro. Z ozirom nanje bi bilo pač želiti še kake posebne knjige, ki bi gledé na ss. Cirila in Metoda znanstveno pojasnjevala razmere med katoličanstvom in pravoslavljem, posebno zato, ker je ta téma poslednji čas zelo priljubljena postala učenjakom ruskim, ki nam katoliškim Slovanom nekako predrzno očitajo; Kaj pa vi?! Ne držimo tedaj rok križem! Preimeniten posel imamo ravno mi!

Sežite naglo, čestita duhovščina, in vi, čvrsti nositelji lepih idej, slovenski bogoslovci, po tem „Zborniku“, kateri se dobi pri izdajatelju č. g. Antonu Žlogarju, mestnem kapelanu pri sv. Jakobu v Ljubljani, in pa v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani s poštino vred za 1 gl. 70 kr. A. K.

Telegrami.

Ptuj, 18. junija. Gosp. dr. Alojzij Gregorič, čitalniški predsednik je umrl, Pogreb bode v soboto ob 6. uri zvečer.

Dunaj, 18. junija. Ministerski predsednik grof Taffe je danes v zbornici odgovoril na Mengerjevo interpelacijo zastran dogodkov, ki so se vršili v Ljubljani o priliki Grünove svečanosti. Ministrov odgovor je prav v smislu spomenice mestnega odbora Ljubljanskega, rekši, da vlada in mestni odbor sta popolnoma storila svojo dolžnost in da mestni odbor za zdajnost in prihodnost daje zadostno poročstvo za ohranitev reda. Ne verjame, da bi se čutil nemški narod žaljenega po kriku pobalinov, šolarjev, rokodelskih učencev, ako se pa Nemci vendar le čutijo žaljene, naj jim bodo v zadostenje policijske kazni, ki so krive zadele ali jim še preté. Večina ga je odobraval z živahnimi dobro-klici, levičarji so pa ugovarjali. Poslanec Menger je stavil predlog, da naj se prične razgovor o njem, pa desnica je zavrgla ta nasvet, češ, da on bolje vé, kaj se je godilo, kakor minister. Spomenico so danes izročili Poklukar, Tonkli, Šuklje, Vošnjak.

Dunaj, 18. junija. Cesarjevič Rudolf odpelje se danes zvečer v Monakovo, kjer bo zastopal avstrijski cesarski dvor pri pogrebu.

Mons, 18. junija. Delavci so vstavili delo v Quaregnonu, Jemappesu in Flénuju popolnoma. Število kujačev dosega že 5000 glav. V Quaregonu so 18 kujačev orožniki prijeli in zaprli.

Umrli so:

16. junija. Marija Perbove, krojačeva hči, 2 leti, Poljanska cesta 18, jetika.

Tujci.

16. junija.

Pri **Matieu:** Adolf Mackroth, posestnik, z soprogo, z Lipskega. — Fridrich, Reich, Moory in Gessler, trgovci, z Dunaja. — pl. Latinowitz, zasebnik, iz Ogorskega. — Kopstein, trgovec, iz Siseka. — Karl Siegl, e. k. okr. sodnik, iz Celovea.

Pri **Stonu:** Prinz Robert Windischgrätz, zasebnik, z Dunaja. — Prinzesinja Camilla Windischgrätz, zasebnica, z Dunaja. — Bernhard Lowig, zasebnik, z Dunaja. — Rudolf Sperling, e. k. polkovnik, iz Grada. — Dr. Franc Arh, zdravnik, s soprogo, iz Srbije. — Karl Bon, z družino, iz Trsta. — T. Whatkok, zasebnica, iz Reke. — Baron Rud. Abele, ministrjalni tajnik, z družino, iz Reke. — Franc pl. Mährenau, e. k. stotnik konjice, iz Celovea. — Matavž Pintar, koperator, iz Rateče. — Dom. Kraigher, trgovec, z hčerjo, iz Bistrice. — Grofinja Barbo, zasebnica, z družino, iz Kroisenbacha. — Jos. Frühauf, vodja tovarne, iz Thörla.

Pri **Tavčarji:** Ignacij Spritzey, iz Ptuja. — Jožef Goriupp, usnar, iz Ptuja. — Janez Licht, krojač, iz Ptuja. — Alojzij Wiesner, z soprogo, z Českega. — Janez Trančar, posestnik, iz Loke.

Pri **Virantu:** Janez Messesnel, iz Vipave. — Maria Petrič, zasebnica, iz Vipave. — Jakob Gruden, župnik, iz Turjaka. — Jožef Wohina, posestnik, s soprogo, iz Šmarja. —

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	urakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	733-41	+12-8	sl. svzh.	sk. jasno	
17. 2. u. pop.	731-29	+17-6	sl. vzh.	oblačno	9-80
9. u. zveč.	733-41	+10-0	sl. vzh.	dež	dež

Po noči dež, dopoldne deloma oblačno. Popoldne jel je veter vleči, ob štirih je pa dež pritegnil in šel do devetih zvečer. Srednja temperatura 13-5°, za 4-9° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

18. junija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 15 kr.
Sreberna 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 80 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	116 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	102 „ — „
Akcije avstr.-ogerske banke	875 „ — „
Kreditne akcije	281 „ 30 „
London	126 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ — 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 95 „

Cerkveno-književna novost!

V „Katoliški Tiskarni“ je ravno izšla knjiga:

ZBORNİK

cerkvenih govorov
na slavo

SS. Cirilu in Metodu.

Zbral in na svetlo dal

ANTON ŽLOGAR,

kapelan pri mestni fari sv. Jakopa v Ljubljani.

Z dovoljenjem v. č. knezoškofijstva Ljubljanskega.

Čisti dohodek je namenjen družbi ss. Cirila in Metoda.

V LJUBLJANI.

Založil izdajatelj. — Tisek „Katoliške Tiskarne“.

Vel. 8° 16 pol na krasnem papirju.

Cena 1 gl. 60 kr. in 10 kr. za poštino.

Dobiva se

(3)

pri izdajatelji in v „Katoliški Bukvarni“.

Svarilo!

Prečastiti slovenski duhovščini.

V najnovejšem času klati se meni neznana oseba predstavljajoč se za mojega agenta okoli prečastite duhovščine in naročila na molitvenike, sv. podobice itd. nabira, pri katerih zahteva predplač proti potrdilu glasečemu se na mojo tvrdko, katero tudi kot „moj sin Fric“ podpisava.

Ker je ta le po imenu agent že več duhovnih gospodov zapeljal, da so mu zanašaje se na mojo tvrdko dali razna naročila in zahtevano predplač sebi na škodo, zdi se mi dolžnost, tukaj izjaviti se: da jaz nimam nikakega popotnega agenta, kakor tudi nobenega sina Frica ter da sem že potrebno ukrenil, da pride slepar gosposki v roke.

V Ljubljani, 16. junija 1886.

(3)

Matija Gerber v Ljubljani,

(Jos. C. Gerber).

Zaloga knjig in trgovina s

papirjem, knjigoveznica.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjiga:

Die

landwirtschaftlichen Gesetze u. Verordnungen

des Herzogthums Krain.

Za poljedelce in gozdarje, političke uradnike, občinske predstojnike, osebito za kranjske učitelje in učiteljske pripravnike.

S pojamilji izdal na svetlo prof.

Vilj. Linhart.

6 pol v 8°. Cena mehko vezani knjižici je 50, po pošti 55 kr.

Ta knjižica obseva vse poljedelske postavbe in ukaze za Kranjsko: postavbo za tilje varstvo, pokončavanje mrlesov, poljsko varstvo, za pokončavanje predence, v obrambo ribarenja itd., s primernimi prirodoznanstvenimi in poljedelskimi pojasnili. Tudi prilocene razprave o „tiljem varstvu“, „predenci“, „umnem ribarstvu“, „trtni uši“ ita. obsejajo mnogo poučljivega in zanimivega. Dodatek razpravlja vrednost gozda in najvažnejše določbe gozdarskega zakona. Ker je gotovo toplo želiti, da se razširja znanje poljedelskih postav, kajti take zbirke gledé teh postav smo dozdaj pogrevali, bode ta knjiga istinito odpomogla živi potrebi. Priporočamo jo torej vsem onim, ki se pečajo s poljedelstvom, osebito pa velečastiti duhovščini in kranjskemu učitelstvu.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.